

Castell d'Alaró

Paratge natural de la Serra de Tramuntana

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
i Mobilitat

Obra Social "la Caixa"

CATALÀ

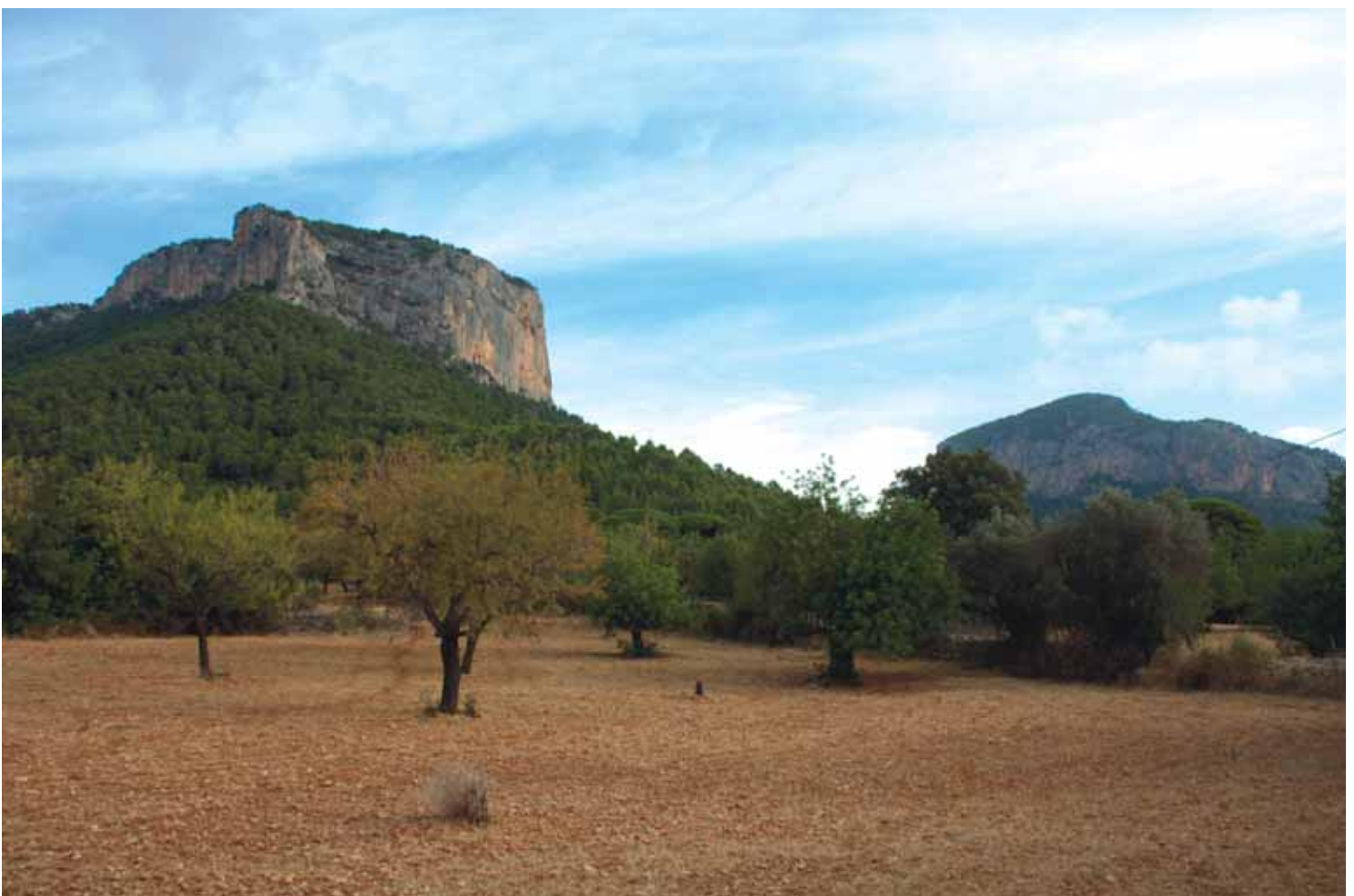
Castell d'Alaró

El Castell d'Alaró es troba al cim del puig d'Alaró. És un dels tres castells roquers de Mallorca que servien de defensa i protecció als habitants dels voltants. La seva situació estratègica, a punts elevats, garantia la detecció precoç d'assaltants.

Dificultat: Baixa.

Distància per recórrer: 10,6 quilòmetres (anada i tornada)

Durada: 1 hora i 45 minuts fins al cim

Puig d'Alaró i s'Alcadena al fons (Foto: Esperança Perelló)

1. De camí cap al Castell

Començam l'itinerari al quilòmetre 18,150 a la carretera Ma 2100 (Bunyola-Alaró), on un senyal indicador ens marca l'inici de la ruta que seguirem fins al Castell.

Primer la pista està asfaltada, però hem d'estar atents perquè la pista actual es creua en diferents punts amb l'antic camí empedrat que pujava fins al Castell. Tot d'una superada la primera costa, que transcorre entre altes parets de les primeres finques veïnes al camí, tindrem a la vista el puig d'Alaró. Des d'aquí ja ens feim una idea de com era d'inexpugnable. L'envolten camps planers de conreu dedicats a l'ametlerar. Aviat, però, el pendent del camí es comença a fer més pronunciat i les alzines l'ombregen i li donen un aire misteriós. Des d'aquest punt podem veure com el vessant és ja una paret vertical nua de vegetació. No us preocupeu, arribarem al cim seguint el sinuós camí empedrat que creua l'alzinar i s'arrapa a la paret fins a trobar l'únic pas cap al Castell.

Camí cap al Castell (Foto: Esperança Perelló)

2. El Castell d'Alaró

Porta d'entrada al Castell (Foto: Sebastià Torrens)

La porta d'entrada és l'únic accés al Castell a peu pla i és el primer element defensiu que es trobaven els assetjadors. Està constituït per una avantmurada amb portal medieval d'arc rodó. A banda i banda del portal, podem veure unes obertures estretes i allargassades que reben el nom d'espitlleres. N'hi ha tres en total, i tenen l'amplada justa perquè els defensors poguessin mirar a l'exterior i disparar sense perill de ser ferits des de fora.

Travessam el portal i seguim ascendint pel camí empedrat fins a arribar a la segona

Espitllera (Foto: Esperança Perelló)

Entrada al interior del Castell (Foto: Esperança Perelló)

porta: la torre de l'Homenatge. La gent la coneix com el *constipador*, perquè en aquest punt hi corre l'aire i després de la pujada s'hi arriba suat. El costat esquerre de la torre es va construir aprofitant la penya natural. Sobre el portal d'ingrés, hi ha una espècie de balcó, anomenat matakà, que s'utilitzava per vigilar i llançar pedres i materials ardents als atacants quan aquests intentaven tombar la porta.

Travessam la torre i ens trobam en una esplanada ampla. A l'esquerra, un caminó ens porta a una línia de murada amb merlets que voreja l'esperó oest del puig. Resseguint l'espadat, arribam a una tercera torre amb una finestra amb vista directa sobre les cases del Verger i amb una espitllera al cantó sud. Des d'aquí es gaudia d'una posició defensiva i de vigilància estratègica.

3. En Cabrit i en Bassa

El Castell d'Alaró és un dels tres castells roquers de Mallorca -els altres dos són el de Santueri (Felanitx) i el Castell del Rei (Pollença)- que es construïren a llocs de difícil accés, allunyats de nuclis urbans i elevats perquè fossin bons punts de vigilància. La seva finalitat era la de servir de refugi per a la població dels voltants en moments de perill.

És ben segur que aquest lloc ha estat escenari de batalles cruentes des de ben antic. Durant la conquesta catalana els musulmans s'hi refugiaren.

Però l'episodi més conegut és la història d'en Cabrit i en Bassa, que data de l'any 1285. En Guillem Cabrit i en Guillem Bassa foren dos defensors del Castell d'Alaró que actuaven en nom del rei de Mallorca Jaume II en contra de l'ocupació de l'illa per part de les tropes del rei Alfons d'Aragó.

Torre de l'Homenatge (Foto: Sebastià Torrens)

**Matacà a la torre de l'Homenatge
(Foto: Esperança Perelló)**

que hi tingué lloc. A la petició de rendició contestà Guillem Cabrit en nom dels defensors, irat i sarcàstic:

*- No coneixem al reialme
altre rei que el rei En Jaume.
A Mallorca, -i perdonau-me-
anfós és un peix que es menja amb allioli a tot arreu.*

Alfons, ben enrabiat, demanà qui era que gosava insultar el rei d'Aragó. Des del Castell contestaren:

- Dos lleials Cabrit i Bassa.

El rei d'Aragó contestà impetuós:

*- Cabrit, dieu? Bona caça!
Doncs, com cabrits jur rostir-vos
per escarment del traïdor!*

Una vegada que el Castell fou conquerit, la llegenda afirma que Alfons va complir la seva amenaça i Cabrit i Bassa foren torrats de viu en viu.

En Cabrit i en Bassa (Dibuix: Vicenç Sastre)

La llegenda conta que, quan l'exèrcit del jove rei Alfons assetjava el Castell d'Alaró, l'oficial reial de l'exèrcit demanà la rendició del recinte en nom d'Anfós d'Aragó i Mallorca jurat com a rei i hereu. El poema *El Comte Mal*, de Guillem Colom i Ferrà, interpreta el suposat diàleg

4. Als voltants del Castell

Torre de Migjorn (Foto: Esperança Perelló)

A la dreta ens trobam una esplanada on encara són visibles les restes d'un gran aljub, amb una bassa petita a la vora. Seguint el perímetre de l'aljub, resta un parament de murada amb merlets.

Deixam la torre i continuam la pujada cap a l'hostatgeria, a l'esquerra, encara entre alzines. A mesura que pujam, tenim una vista impressionant de les valls d'Orient i de Solleric i de la Serra de Tramuntana. Aferrada a la paret, creix la col de penya (*Scabiosa cretica*).

Pocs minuts després arribam a l'ermita de la Mare de Déu del Refugi i a l'hostatgeria del Castell. Des de l'hostatgeria surt un caminó en direcció sud que als pocs minuts es bifurca. Si prenem cap a l'esquerra, ens duu

als tresaljubs i una bassa de recollida d'aigua pluvial. L'aigua era molt important durant un setge, ja que no es podia sobreviure sense i si s'esgotava suposava la rendició o la mort.

Si partim cap a la dreta, arribam a la torre de migjorn o Presó dels Moros. La torre és de planta quadrada i com la torre de l'Homenatge també té merlets i espitlleres. Aquesta torre servia per defensar el vessant sud del Castell.

5. De camí cap a Alaró

El camí de retorn cap a Alaró s'ha de tornar a fer cap a la torre de l'Homenatge, desfent el camí d'ascens. De tornada, les vistes canvien i ens trobam amb l'escenari dels camps d'oliveres just als nostres peus i amb el Pla al fons.

Vista del Castell (Foto: Esperança Perelló)

